

2021-01-29 Ostronföretagarträff

Årets första ostronföretagarträff fick bli digital. De stängda gränserna gör det omöjligt att besöka varandra, men tack och lov börjar vi bli riktigt bra på att använda de digitala hjälpmedel som finns.

Denna gång fick vi lyssna till Stein Mortensen som gjorde en intressant rapportering från projektet SNOK, som forskar om *Magallana Gigas* och är ett projekt där Sverige, Norge och Danmark samarbetar, projektet avslutas nu under 2021.

Svein berättar att det är svårt att driva denna typ av forskning när gränserna är stängda och man inte kan mötas, men man arbetar på.

- Det som pågår är kartläggning och övervakning av hur Stilla havsostronen etablerar sig. Vad är det som avgör om ostron etablerar sig i ett område, är det larvernans överlevnad, typ av habitat, klimat, befruktning?
- Vad är det som avgör om ett bestånd ökar i omfång, hur är det med predation, sjukdom, skörd mm
- Det har noterats att skörd och rensning inte får bort ostronen eller minskar spridningen. Nu pågår kartläggning för lärande, detta för att kunna nyttja denna kunskap i en förvaltningsplan.
- I Norge förs nu en dialog med förvaltarna (Fiskeridirektoratet) om Eierskap
  - Høstemetoder
  - Gjenutlegging
  - Dyrking
  - Forvaltningsplan for begge østersarter

En viktig fråga är hur skall vi i samarbete och med samsyn arbeta framöver då detta är en viktig resurs.

- I projektet arbetar man med att utarbeta ett inventeringsprotokoll (Ane L/Åsa Strand/Anders J). Samt ser över metoder för kartläggning, övervakning, effektivitet av rensning och hur mycket som kan användas av detta. Ostron som livsmedel måste vara tryggt att äta
- Svår och viktig uppgift för företagen är att nyttja denna resurs. Genom att se på olika metoder för rensning kan forskningen hjälpa till t.ex. genom effekter av värmebehandling.

Stilla Havsostron som en ny nordisk råvara är spännande och det planeras en hel del Workshops för att inspirera och det söks nytt projekt för att bygga produkter av ostron

Två företagare som nyttar denna resurs som ingen i dagsläget vill ha, är Storm Østers och Hvaler Østers, vi fick se den fina filmen som tidigare presenterats i bloggen och vi fick höra hur man idag plockar Gigas ostron i olika områden i Hvaler nationalpark. Detta är inget enkelt arbete, det krävs olika tillstånd och provtagningar kostar pengar, men de nya företagarna ser möjligheter och driver på för att hitta praktiska lösningar som fungerar. De har utvecklat ett nära samarbete med Norwegians Shores och levererar till deras rensningsanläggning.

Friska ostron är viktig för produktionen och vi har en del faror som lurar, om dessa faror berättande Anders Alfjord som till vardags forskar kring detta och även arbetar på statens veterinärmedicinska anstalt. Bland annat fick vi en rapport om den lilla otäcka masken Polydora websteri som hittats utanför Gåsö i några vilda Gigasostron. Det var första gången denna invasiva art hittades i Sverige hösten 2020. Den verkar inte ha spridit sig än, men viktigt att rapportera om någon hittar den. En annan viktig sjukdom som kan ställa till stor skada är Bonamia Ostrea. I dag har vi den inte i våra ostron vare sig i Sverige eller i Norge däremot i Danmark är den ett problem för de platta ostronen. Anders betonade vikten av att arbeta för att våra ostron och musslor skall förbli sjukdomsfria. Detta görs främst genom att inte flytta djur till nya lokaler. Samt att ha ett provtagningsprogram och ett kunskapsutbyte mellan länderna.

Vi fick också en rapport från läget i Danmark genom Johan Wedel, Aquamind som arbetar sedan många år med ostron. Han berättade att Bonamia Ostrea i Limfjorden är allvarlig, och att det var stor dödlighet 2020.

Han berättade även att det är ett nytt stort kläckeri på gång i Mors där skall det kläckas "flatostron" och några andra arter.

Det görs försök på olika odlingssätt. Odling med linor är ett - det är arbete, arbete och återarbete och hög dödlighet även utan Bonamia. Att odla på botten är ett annat sätt men här finns intressekonflikter. Det råder oenighet om vem som äger havet, fiskarna vill ha ensamrätt. Det har givits tillstånd för att odla antingen ostron eller musslor på ett område. För att skörda måste man skrapa och här finns många predatorer i form av sjöstjärnor och krabbor.

Johan berättar vidare att Stilla Havsostronen är resistent mot Bonamia och har låg dödlighet, de växer snabbt och har en stor marknad, odlad form är steril och har hög kvalitet. Men det är ett stort politiskt motstånd till att odla den.

För de av er som vill läsa mer:

SNOK har levererat en rapport om Stillehavsostron som ni kan hämta från Svinesundskommitténs webbsida under *Dokumentation* och fliken *Dokumentation Ostronnätverk*. Där finner ni även övrigt material från ostronföretagarträffen, bland annat länk till nyhetsbrevet med artikeln om Depuration af norovirus i damme (sida 16) och videon om håndsamling og mekanisk fiskeri af stillehavsosters i Danmark.

[Dokumentation - Blå Tillväxt \(svinesundskommitten.com\)](http://svinesundskommitten.com)

Marint Gränsforum har följande aktiviteter på gång:

- 19 feb Algföretagarträff
- Workshop i produktutveckling
- Webinarium om ålgräs

